

Kohti hyvän ohjauksen kriteerien uudistamista

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Hyvän ohjauksen kriteerien uudistamisen kokonaisuus

Lainsäädäntö
Oppi-
velvelli-
suus
uudistus

Opinto-
ohjauksen
kehittämis-
hanke
ELO-
strategia

OHJELMAT
Oikeus
osata
Ja
Oikeus
oppia

Mistä oppivelvollisuuden laajentamisessa on kyse?

- Suomalaisnuorten koulutus- ja osaamistasoa ja samalla työllisyysastetta nostetaan. Jokaiselle nuorelle taataan toisen asteen tutkinto.
  - noin 16 % ikäluokasta jää tällä hetkellä ilman toisen asteen tutkintoa
  - vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa olevien 20-29-vuotiaiden nuorten osuus on pysynyt samalla tasolla koko 2000-luvun ajan
  - pelkän peruskoulun oppimäärän suorittaneiden työllisyysaste on noin 45 % (toisen asteen tutkinnon suorittaneilla noin 71 %)
- Mitä on jo aiemmin tehty?
  - vuonna 2013 käynnistynyt nuorisotakuu, jokaiselle nuorelle työ-, työkokeilu-, opiskelu-, työpaja- tai kuntoutuspaikka
  - erilaiset koulutuksen keskeyttämisen ehkäisyn ja läpäisyn edistämishankkeet, esim. 2011—2015 ammatillisen koulutuksen läpäisyn tehostamisohjelma ja 2015-2021 Zoomi-hanke

Oppivelvollisuuslain tavoitteet

- Turvata kaikille elämässä ja yhteiskunnassa tarpeellinen perusosaaminen ja sivistys
- Edistää yhdenvertaisia mahdollisuuksia kehittää itseään kykyjensä ja tarpeidensa mukaisesti
- Nostaa koulutus- ja osaamistasoa
- Kaventaa oppimiseroja
- Lisätä koulutuksellista yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä lasten ja nuorten hyvinvointia

Opinto-ohjausta koskevat uudistukset oppivelvollisuuden laajentuesssa: lainsäädäntöpohja

1. Hakuvelvoite ja perusopetuksen järjestäjän ohjaus- ja valvontavastuuta koskevat säännökset
  - *Oppivelvollisuuslaki 11 §*
2. Perusopetuksen uusi tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus
  - *Oppivelvollisuuslaki 11 §*
  - *Perusopetuslaki 11 a §*
3. Koulutuksen järjestäjän ohjaus- ja valvontavastuu
  - *Oppivelvollisuuslaki 12 §*
4. Asuinkunnan ohjaus- ja valvontavastuu
  - *Oppivelvollisuuslaki 14 §*

Tukea ja ohjausta oman paikan löytämiseen

- Opinto-ohjauksen merkitys ja resurssit vahvistuivat oppivelvollisuuden laajentuessa.
- Opetuksen ja koulutuksen järjestäjille sekä oppivelvollisen asuinkunnalle uusia oppivelvollisen ohjaus- ja valvontavastuita.
  - Ohjaus- ja valvontavastuiden avulla vahvistetaan alle 18-vuotiaan nuoren saamaa ohjausta ja tukea erityisesti koulutukseen hakeutumisvaiheessa ja mahdollisissa keskeyttämistilanteissa.
  - Ohjaus- ja valvontavastuu on rakennettu ”saattaen vaihtaen” -periaatteella.
    - Eri tahojen ohjaus- ja valvontavastuut määritellään lainsäädännössä siten, että yhden tahon ohjaus- ja valvontavastuu päättyy aina vasta silloin, kun toisen tahon ohjaus- ja valvontavastuu alkaa.
- Varmistetaan se, että oppivelvollinen nuori ei missään vaiheessa putoaisi tukiverkon ulkopuolelle.

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Opinto-ohjauksen kehittämisohjelma

- perusopetus, ammatillinen koulutus ja lukiokoulutus

Opetus- ja kulttuuriministeriö ja
Opetushallitus
2020–2022
<https://okm.fi/opinto-ohjauksen-kehittaminen>

Opinto-ohjauksen kehittämisohjelman tavoitteet

- Tukea, kehittää ja vahvistaa opinto-ohjauksen toteutumista, toimintatapoja, yhteistyötä, systemaattisuutta sekä jatkumoa peruskoulusta toiselle asteelle.
- Kehittää toimintatapoja henkilökohtaisen, oppijan tarpeisiin sovelletun ohjauksen varmistamiseksi jokaiselle oppijalle.
- Vahvistaa koulutuksellista tasa-arvoa tekemällä työelämän ja jatko-opintojen mahdollisuudet näkyviksi kaikille oppijoille.
- Tehdä näkyväksi tulevaisuudessa tarvittavaa osaamista, hyödyntää nykyistä paremmin ennakoitietoa ja vahvistaa työelämää koskevaa tietotuotantoa.
- Tukea opinto-ohjauksen roolia oppijan osaamisen ja erityisesti vahvuuksien tunnistamisessa ja tukemisessa.
- Vahvistaa oppilaan- ja uraohjauksen mahdollisuuksia purkaa sukupuolisegregaatiota sekä huomioida monikulttuurisuus ja kielellisten valmiuksien keskeinen merkitys yhteiskuntaan sosiaalistumisessa.
- Tukea moniammatillista yhteistyötä ja yhteisöllisyyttä kouluissa ja oppilaitoksissa.

Perusopetuksen oppilaanohjauksen kehittämisohjelma

(osana Oikeus oppia –ohjelmaa, rahoitus 3 miljoonaa euroa €)

- Opetussuunnitelman perusteita päivitetään uuden tehostetun henkilökohtaisen oppilaanohjauksen toimeenpanon tueksi.
- Oppilaanohjauksen toimintatapoja kehitetään oppijan tarpeisiin sovelletun henkilökohtaisen oppilaanohjauksen varmistamiseksi jokaiselle oppijalle huomioiden erityisesti vieraskieliset, kiusaamiskokemuksia omaavat oppilaat sekä erityistä tukea saavat oppilaat.
- Puretaan koulutuksellisen ja yhteiskunnallisen eriarvoistumisen syitä tekemällä työelämän mahdollisuudet näkyviksi ja saavutettaviksi kaikille.
- Puretaan työelämän sukupuolisegregaatiota.
- Tehdään paremmin näkyväksi tulevaisuudessa tarvittavaa osaamista. Hyödynnetään nykyistä paremmin ennakoitietoa ja vahvistetaan työelämää koskevaa tietotuotantoa, tulevaisuustaitoja ja osaamisidentiteettiä.
- Kehitetään TET-jaksoja vastaamaan oppilaiden tarpeisiin. Kannustetaan opetuksen järjestäjiä parantamaan työelämään tutustumisjaksojen suunnitelmallisuutta ja laatua. Vahvistetaan oppilaiden ohjausta ja yhdenvertaisuutta TET-jaksoihin hakeutumisessa. **Hanke valmistuu maaliskuussa! Julkaisutilaisuus 7.4. klo 13**

Opinto-ohjauksen kehittäminen ammatillisessa

koulutuksessa (osa Oikeus osata -ohjelmaa, rahoitus 6 miljoonaa euroa)

- Kehitetään laadukkaita, opiskelijoiden tarpeisiin vastaavia ohjaus- ja tukipalveluja, jotka tukevat yksilöllisiä opintopolkuja, opintojen edistymistä sekä opiskelijoiden yhteisöllisyyttä ja hyvinvointia.
- Vahvistetaan ohjaus- ja tukipalvelujen sekä uraohjauksen suunnitelmallista kehittämistä (mm. tiedonsiirto, moniammatillinen ja monialainen yhteistyö, ennakoitiedon hyödyntäminen uraohjauksessa, segregaaation purku).
- Tehostetaan nivelvaiheiden opinto-ohjausta ja kehitetään etenkin toimintamalleja ja yhteistyötä perusopetuksen kanssa.
- Luodaan ja kehitetään edelleen jälkiohjauksen malleja toisen asteen yhteistyössä sekä ohjausmalleja toisen asteen ja korkea-asteen yhteistyöhön.
- Tehdään toimintamallit vertaisohjauksen ja ryhmäohjauksen tueksi.
- Luodaan vaativan erityisen tuen opiskelijoiden ohjaukseen valtakunnalliset ohjausmallit.
- Selvitykset: oppimisvalmiuksia mittaava koe osana opiskelijavalintaa, sitovat mitoitukset opinto-ohjaajien määrään.

Opinto-ohjauksen vahvistaminen lukiokoulutuksessa

- Opinto-ohjauksen kehittämisohjelman tavoitteena on kehittää ohjauksen toimintatapoja ja -käytänteitä valtakunnallisesti systemaattisiksi ja opiskelijoita yhdenvertaisesti kohteleviksi.
- Tavoitteena on oikea-aikainen ja opiskelijan tarpeisiin vastaava opinto- ja uraohjaus.
- Kehittämisohjelman avulla vahvistetaan ennen kaikkea eniten tukea ja ohjausta tarvitsevien nuorten, kuten oppimisvaikeuksista kärsivien tai psyykkisesti oireilevien nuorten sekä maahanmuuttajataustaisten ja vieraskielisten nuorten saamaa ohjausta.
- Opinto-ohjauksen kehittäminen toteutetaan osana lukiokoulutuksen laadun kehittämistä. Ohjauksen laadun vahvistamisen ohella pyritään turvaamaan myös ohjauksen riittävyys.
- Lukiokoulutuksen laatuhankkeessa on varattu opinto-ohjauksen valtionavustushankkeisiin 5 miljoonaa euroa. Opetushallitus tekee myöntämispäätökset kevään 2022 kuluessa.

Yhteiset opinto-ohjauksen kehittämistoimet perus- ja toisella asteella

- Varmistetaan johdonmukaisesti ja tutkimustietoon perustuen yksilöllinen opinto-ohjaus ja vahva tuki niille oppijoille, jotka tarvitsevat tukea muita enemmän.
- **Päivitetään hyvän ohjauksen kriteerit tukemaan oppivelvollisuuden laajentamista ja perusopetuksen ja toisen asteen yhteistyötä.**
- Opetushallitus vahvistaa oppilaan- ja opinto-ohjaajien täydennyskoulutusta.
- Kehitetään verkkopohjaisia ja digitaalisia ohjausmenetelmiä ja -palveluita tukemaan ohjauksen toteutumista. Parannetaan tiedonvaihtoa perusopetuksen, toisen asteen ja nuorisotoimen välillä.

Tehdään kriteerit yhdessä, rauhassa ja hyvin

Oppivelvollisuuden
toimeenpano

Oppivelvollisuuden
seuranta (Karvi)

Hyvä ohjaus

Hyödynnetään OPH:n
johtama asiantuntijatyö

Tarkennetaan
päätöksentekoaikataulua
syksyllä 2022

The background features a dark blue gradient with a pattern of lighter blue puzzle pieces. In the upper portion, several hands are shown in a circular arrangement, appearing to assemble the puzzle pieces. The overall theme is one of collaboration and strategic planning.

Elinikäisen Ohjauksen strategia 2020-2023

Elinikäisen ohjauksen strategian pitkän tähtäimen tavoitteet

ELO-strategia: kokonaisvaltainen kehittäminen

Elinikäistä ohjausta edistetään kokonaisuutena, jossa huomioidaan yksilöiden, yhteisöjen ja yhteiskunnan tavoitteet.

Strategiassa tarkastellaan ohjausta koko elinkaaren mittaisena jatkumona, joka on vuoropuhelua yksilön ja hänen omien urasuunnittelutaitojen sekä niitä tukevan tiedon, neuvonnan ja ohjauksen välillä.

Tietoon perustuen

Strateginen tavoite

Ohjauksen järjestämistä koskevat päätökset perustuvat tietoon.

Kansallisella, sektorirajat ylittävällä palvelujen ja **vaikuttavuuden seurannalla** voidaan tehostaa tiedolla johtamista sekä paikallisesti että kansallisesti.

Urasuunnittelutiedon hallinta tuo jatkuvuutta koko elinkaaren aikaiseen ohjaukseen.

Tietoon perustuen

Toimenpidesuositukset hallituskaudella 2020–2023

1. **Asetetaan sektorirajat ylittävät yhteiset elinikäisen ohjauksen seurantakohteet ja arviointivälineet.**
2. Tarjotaan toimijoille tukea seurantavälineiden käyttöönottoon.
3. Tietoa kerätään eri sektoreiden ohjauspalveluiden saatavuudesta, laadusta sekä vaikuttavuudesta ja tuloksista.
4. **Kehitetään** pysyviä työmuotoja ja -tapoja, joilla saadaan systemaattisesti eri toimijoiden yhteiseen käyttöön valtakunnallisesti tuotettua yhdenmukaista tietoa ja työvälineitä ohjauksen tueksi.
5. **Johdetaan toimintaa yhä enemmän tietoon perustuen valtakunnallisesti, alueellisesti, paikallisesti sekä organisaatio- ja asiantuntijatasolla.**

Kiitos !